

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **P. S.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 marca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim

z dnia 26 września 2014 r., sygn. akt II K 532/14

uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. w jego pkt. 2 w zakresie, w jakim nie określono czasu trwania orzeczonego środka karnego i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim wyrokiem z 26 września 2014 r., sygn. akt II K 532/14, uznał P. S. za winnego popełnienia przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za ten czyn wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności (pkt 1). Na podstawie art. 41a § 1

k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od przebywania w mieszkaniu K. S. przy ul. [...] w O. (pkt 2). Na poczet orzeczonej kary zaliczył oskarżonemu okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt 3), a także rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych i kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu przez obrońcę z urzędu (pkt 4). Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się 4 października 2014 r.

Kasację od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając go w zakresie orzeczenia o środka karnym z art. 41a § 1 k.k. (pkt 2 wyroku) na korzyść P. S., zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 387 § 2 i § 3 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2003 roku, polegające na zaniechaniu należytego skontrolowania wadliwego wniosku obrońcy P. S. o wydanie wobec tego oskarżonego wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy i wymierzenie określonej w nim kary i środka karnego, któremu nie sprzeciwili się pokrzywdzona i prokurator, w następstwie czego doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k., polegającego na orzeczeniu wobec oskarżonego P. S. środka karnego w postaci zakazu przebywania w mieszkaniu K. S. przy ul. [...] w O. bez wskazania okresu obowiązywania tego środka, podczas gdy przepis art. 43 § 1 k.k. wskazuje, że zakazy wymienione w art. 39 pkt 2-2b k.k. orzeka się w latach, od roku do lat 15, co obliguje sąd do określenia czasookresu obowiązywania środków karnych.

Wskazując na ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna co umożliwiło rozpoznanie jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że w niniejszej sprawie doszło do rażącej i mającej istotny wpływ na treść wydanego wyroku obrazy przepisów prawa procesowego oraz materialnego wskazanych w *petitum* wniesionej kasacji.

Według art. 387 § 2 k.p.k. sąd może uwzględnić wniosek o wydanie wyroku skazującego, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte pomimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości. Skorzystanie z powyższego trybu nakłada jednak na sąd rozpoznający wniosek o wydanie wyroku skazującego obowiązek szczegółowej jego kontroli zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym tak, aby wyrok wydany w wyniku zastosowania art. 387 k.p.k. odpowiadał zarówno wymogom procesowym, jak i przepisom prawa materialnego, które miałyby mieć zastosowanie. Propozycje obejmujące warunki skazania, a więc dotyczące prawnokarnej oceny zachowania oskarżonego, rodzaju i wymiaru kary oraz środków karnych, muszą zatem odpowiadać obowiązującym przepisom prawa karnego materialnego. Jeśli natomiast treść wniosku nie odpowiada regulacjom prawnomaterialnym w zakresie proponowanych rozstrzygnięć, obowiązkiem sądu jest rozważenie, czy należy uzależnić uwzględnienie wniosku oskarżonego od konwalidacji dostrzeżonej jego wadliwości (art. 387 § 3 k.p.k.), czy też skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych.

Z treści zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd *meriti* nie dokonał należytej oceny wniosku obrońcy P. S. o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy w całości na płaszczyźnie jego zgodności z przepisami prawa materialnego. Sąd ten nie dostrzegł bowiem, iż zawarta we wniosku propozycja orzeczenia środka karnego nie zawiera określenia czasu jego obowiązywania. Zgodnie natomiast z treścią art. 41a § 1 k.k. sąd może orzec m.in. zakaz przebywania w określonych miejscach, w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego lub inne przestępstwo przeciwko wolności oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym zwłaszcza przemocy wobec osoby najbliższej, jednak orzekając taki zakaz, sąd określa równocześnie czas jego obowiązywania. Wynika to z jednoznacznej treści art. 43 §

1 k.k., według którego zakazy wymienione w art. 39 pkt 2-2b i 3 orzeka się w latach, od roku do lat 15.

W rezultacie zaistniałego uchybienia procesowego, związanego z brakiem konwalidacji wniosku złożonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k., Sąd I instancji orzekł wobec P. S. środek karny na podstawie art. 41a § 1 k.k., jednak nie określił czasu trwania tego środka, co sprawiło, że zakaz ten został w istocie orzeczony bezterminowo, a więc z naruszeniem art. 43 § 1 k.k., powodując zarazem sytuację dla skazanego mniej korzystną, aniżeli w przypadku, gdyby doszło do prawidłowego zastosowania norm prawa karnego materialnego.

Należy jednocześnie podkreślić, że z treści kasacji wynika, że skarżący dostrzega wadliwość w tym jedynie zakresie, kwestionując w istocie brak w zaskarżonym wyroku ram temporalnych orzeczonego środka karnego (s. 6 kasacji). Zakres zaskarżenia kasacją wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w niniejszej sprawie jest więc w istocie węższy, niż wynikałoby to z jego ogólnego określenia w części wstępnej tego środka zaskarżenia. Wywód skarżącego, co do którego treści nie ma wątpliwości, wskazuje na zaskarżenie rozstrzygnięcia zawartego w pkt. 2 wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w zakresie, w jakim rozstrzygnięcie to nie zawiera określenia czasu trwania orzeczonego środka karnego. Powoduje to, że w ponownym postępowaniu należy ograniczyć orzeczenie tylko do tej kwestii.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.

[SOP]

[ł.n]